

Sygn. akt IV U 418/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2015r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Żywicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Jolanta Fiedorowicz

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2015r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania K. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 03/03/2015 r. znak: (...)

o emeryturę

oddala odwołanie.

IV U 418/15

UZASADNIENIE

W dniu 03.03.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wydał decyzję znak (...), którą omówił ubezpieczonemu K. S. prawa do świadczenia emerytalnego. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy powołał się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013.1440 ze zm.; obecnie t.j. Dz.U.2015.748 ze zm., zwaną dalej ustawą emerytalną) i Rozporządzenia Rady Ministrów z Dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983.8.43 ze zm., zwane dalej rozporządzeniem RM z 1983r.). ZUS O/E. wskazał, że ubezpieczony ukończył 60 rok życia, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, udokumentował 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, jednakże na dzień 01.01.1999r. nie udokumentował 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie uznał ubezpieczonemu jako pracy w szczególnych warunkach okresów: od 02.05.1978r. do 30.09.1989r. z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) w E., ponieważ w świadectwie pracy z 26.05.2000r. nie powołano się na przepisy resortowe właściwego ministra, nie wskazano rodzaju prac, a wymienione stanowisko elektromontera nie było zgodne z przytoczonym punktem przepisów resortowych, tj. elektromontera akumulatorów i baterii; od 10.10.1997r. do 31.12.1998r. z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. w E., ponieważ w świadectwie pracy z dnia 16.01.2015r. wskazane stanowisko elektromontera nie było zgodne z przytoczonym punktem przepisów resortowych, tj. elektromontera instalacji elektrycznych, przemysłowych i oświetlenia ulicznego.

W dniu 22.04.2015r. do tut. Sądu wpłynęło odwołanie ubezpieczonego od powyższej decyzji, której zarzucił on sprzeczność ustaleń ze stanem faktycznym i wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu swojego stanowiska skarżący stwierdził, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach nie tylko w okresach zakwestionowanych przez organ rentowy, ale w okresie od 25.07.1972r. do 10.10.1997r. Skarżący podkreślił, że w całym wskazanym przez siebie okresie wykonywał prace w akumulatorowniach polegające na opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych, które zawarte są w dziale XIV pkt 13

rozporządzenia RM z 1983r., a jedynie w angażach jego stanowisko określone zostało jako elektromonter. Ponadto ubezpieczony wniósł o przesłuchanie wskazanych przez siebie świadków na powyższą okoliczność.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu swojego stanowiska ZUS o/E. powtórzył okoliczności podnoszone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, wskazując ponadto, iż suma nieuwzględnionych okresów zatrudnienia wynosi 12 lat, 6 miesięcy i 18 dni.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

K. S., będący z zawodu elektromonterem, ur. (...), w toku swojej kariery zawodowej był zatrudniony od 25.07.1972r. do co najmniej 09.10.2014r. w Zakładzie Usług (...) Sp. z o.o. w E. (jeden z następców prawnych Zakładów (...). K. Ś. w E., Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) S.A. w E., (...) S.A. w E.), w tym od 02.05.1978r. do 30.09.1989r., od 01.01.2000r. do 31.05.2001r. jako elektromonter. Ponadto w okresie od 27.04.1976r. do 11.04.1978r. odbył zasadniczą służbę wojskową.

/k.7-9,12,15,20-30 akt emerytalnych, k.5,13,15 akt kapitałowych/

W dniu 22.12.2014r. ubezpieczony wystąpił do ZUS O/E. z wnioskiem o ustalenie uprawnień do świadczenia emerytalnego z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy wydał decyzję, którą odmówił mu prawa do emerytury, wobec czego ubezpieczony złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w Elblągu.

/k.1-4,35 akt emerytalnych, k.2-3 a.s./

W ocenie Sądu odwołanie skarżącego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Art. 184 ust. 1 stanowi zaś, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ust. 2 Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W myśl art. 32 ust. 1 ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2).

Stosownie do § 4 rozporządzenia RM z 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie zaś z § 3 rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do

uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

W myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Natomiast zgodnie z § 2 ust. 2 powoływanego rozporządzenia okresy pracy m.in. w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w odpowiednim świadectwie, jednak świadectwo takie bądź jego brak nie jest jednak bezwzględną przesłanką ani do zaliczenia, ani do niezaliczenia danej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie ma zawsze fakt rzeczywistego wykonywania pracy w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie charakteru pracy także w oparciu o inne dowody niż świadectwo z zakładu pracy, nawet jeśli pracownik go nie posiada, bądź przedkłada świadectwo nieodpowiadające określonej w przepisie formie.

Z powyższego wynika, że skarżący nabyłby prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat
- legitymowania się łącznym okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 01.01.1999r.;
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 01.01.1999r.;
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu Państwa.

W sprawie poza sporem było, że skarżący R. P. ukończył wiek 60 lat, legitymuje się co najmniej 25 letnim okresem ubezpieczenia oraz nie przystąpił do OFE. Sporna pozostawała natomiast przesłanka wykazania na dzień 01.01.1999r. 15 letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Skoro art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej odwołuje się do przepisów dotychczasowych, to trzeba też wskazać, że obowiązujące w tym zakresie rozporządzenie RM z dnia 1983r. wydane zostało w oparciu o delegację z art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zmianami), w którym Radzie Ministrów powierzono w szczególności określenie rodzaju prac lub stanowisk pracy oraz warunków, na podstawie których osobom m.in. zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury w niższym wieku. Wprawdzie wobec tego za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników stale zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 53 ust. 2 tej samej ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. i tożsama regulacja w obecnie obowiązującym art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej), jednak jednocześnie tylko tych pracowników, którzy wykonują rodzaj prac lub zajmują stanowiska pracy określone w przywołanym wyżej rozporządzeniu z 1983r.

W wykazie A, stanowiącym załącznik do przywołanego rozporządzenia, w dziale II „W energetyce” pod poz. 1 wymienia się prace przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. W dziale XIV „Prace różne” pod poz. 13 wymienia się prace w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych.

Należy wskazać, że w niniejszej sprawie nie udało się uzyskać dokumentacji osobowej dotyczącej skarżącego innej niż ta, którą przedstawił on organowi rentowemu na etapie postępowania administracyjnego. W związku z tym Sąd oparł

rozstrzygnięcie na ubogiej dokumentacji, wyjaśnieniach i zeznaniach skarżącego, a także zeznaniach wnioskowanych przez niego świadków w osobach T. N., D. H., D. L., K. P. i Z. P..

Ubezpieczony w toku postępowania sądowego wskazał, że po ukończeniu szkoły w zawodzie elektromontera, pracował w Zakładach (...) w E. od 1972r. i do chwili obecnej pracuje w spółce będącą jednym z następców prawnych tego przedsiębiorstwa. Ubezpieczony stwierdził, że początkowo został zatrudniony w wydziale, gdzie montowano maszyny w postaci gilotyn i pras hydraulicznych, które przedsiębiorstwo produkowało i przeznaczało na sprzedaż. Jego praca polegała na zakładaniu instalacji elektrycznych w produkowanych maszynach, zakładaniu wiązek instalacji i podłączaniu ich do szaf sterowniczych. Skarżący wyjaśnił, że początkowo pracował na jednej zmianie i podlegał mistrzowi, który organizował mu pracę i nadzorował ją. Prócz elektromonterów w miejscu jego pracy byli obecni również ślusarze, monterzy i mechanicy-łącznie na jednej zmianie około 40 osób. Według ubezpieczonego przedsiębiorstwo pracowało w trybie 3-zmianowym. Jako, że głównym przedmiotem produkcji były wówczas turbiny parowe, to Zakłady (...) w E. podlegały wówczas Ministrowi Górnictwa i Energetyki.

Ubezpieczony wskazał, że po około 1,5 roku przeniesiono go do pracy przy utrzymaniu ruchu maszyn, gdzie pracował przy awariach i remontach maszyn niezbędnych do produkcji gilotyn i pras, a następnie w latach 1978-1980 odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po ukończeniu zasadniczej służby wojskowej ubezpieczony powrócił do zakładu pracy, gdzie zatrudnił się na stanowisku elektromontera w wydziale transportu do pracy przy wózkach akumulatorowych. Praca polegała na utrzymaniu akumulatorów, które napędzały wózek w stanie względnej użyteczności i konserwowaniu ich. Skarżący podał, iż aby wykonywać swoje obowiązki musiał rozbierać akumulatory i je regenerować, na co składało się rozrabianie kwasu siarkowego, wymiana mostków, skrzynek, spawanie ołowiem, wymiana płyt. Była to praca niebezpieczna, gdyż towarzyszyły jej ciągle opary kwasu i ołowiu, co pozostało nie bez wpływu na stan zdrowia. Wózków było ok. 120. Praca odbywała się w trybie 3-zmianowym.

Ubezpieczony wyjaśnił, że pracę przy wózkach akumulatorowych wykonywał do 1989r., kiedy to przekształcono zakład pracy i przeszedł do obecnego E.-bud., który miał zakład maszynowy i budowlany, a jego praca polegała na wykonywaniu prac związanych z elektryką na terenie zakładu. Od 2000r. skarżący miał podjąć pracę przy wysokich napięciach w spółce będącej kolejnym następcą prawnym Z..

/e-protokół z rozprawy z 18.08.2015r. od 00:02:55, e-protokół rozprawy z 06.10.2015r. od 00:09:33, od 00:18:51, od 00:20:25, od 00:38:13, e-protokół z rozprawy z 05.11.2015r. od 00:13:56, od 00:22:02/

Świadek T. N. zeznał, że w Zakładach (...) w E. pracował od 1953r., a od 1975r. do 1992r. na stanowisku kierownika transportu. Świadek wskazał, iż ubezpieczonego poznał w 1975r. w akumulatorowni. Świadek zapamiętał skarżącego, gdyż pochodzą z tej samej ulicy. Według świadka ubezpieczony pracował przy remoncie wózków akumulatorowych przez cały okres swojego zatrudnienia. Praca ta polegała na utrzymaniu sprawności wózków, poprzez utrzymanie sprawnych akumulatorów – montowanie, ładowanie, demontowanie, serwis, kontrolę rodowania. Wózków było kilkadziesiąt. Świadek zeznał, że praca była szkodliwa – powodowała ołowicę. Skarżący wykonywał wszystkie prace mające zapewnić funkcjonowanie akumulatorów. Świadek nie był w stanie szczegółowo opisać pracy ubezpieczonego.

/e-protokół z rozprawy z 06.10.2015r. od 00:01:27/

D. H. zeznał, że pracował z ubezpieczonym w Zakładach (...) w E. od 1986r. do 1990r. (do momentu przekształcenia), a potem przeszedł do jednej ze spółek będących następcą prawnym. Świadek wskazał, że pracował jako monter wózków akumulatorowych, a jego praca polegała na naprawie wózków, ich obsłudze i ładowaniu baterii. Świadek wskazał, że 90% wykonywanych prac stanowiły prace elektryczne, a pozostałą część czasu pracy zajmowały prace doraźne. W wózkach serwisowało się oświetlenie, instalację ruchową, wymieniano się akumulatory, które były otwarte, a nie hermetyczne, co wiązało się z wydzielaniem oparów kwasu siarkowego, oparów ołowiu. Świadek zeznał, że kwas trzeba było regularnie wymieniać. Wózków było kilkadziesiąt, a z uwagi na różny stan wyeksploatowania praca przy nich była na bieżąco codziennie. Świadek wskazał, że był zatrudniony na stanowisku elektromontera, jednak w swojej opinii wykonywał pracę elektromechanika akumulatorowego, konserwatora akumulatorów, ładowacza akumulatorów, montera akumulatorów, montera instalacji baterii akumulatorowych, przygotowawcza elektrolitu.

Świadek stwierdził też, że spawali wraz z ubezpieczonym również elementy akumulatorów ołowiem. Do wykonywania pracy niezbędne były uprawnienia (...), praca była świadczona w trybie 3-zmianowym w pełnym wymiarze czasu pracy.

/e-protokół z rozprawy z 06.10.2015r. od 00:12:17 i od 00:20:43/

Świadek D. L. zeznał, że pracował w Zakładach (...) w E. razem z ubezpieczonym od 1988r. Według świadka ubezpieczony wykonywał prace polegające na ładowaniu wózków akumulatorów, wykonywał również zasady z kwasów do wypełnienia akumulatorów. Świadek wskazał, że jeden wózek miał 40 skrzynek akumulatorowych, a samych wózków było tyle, że cały czas była przy nich praca. Wózków było około 120-130 sztuk. Świadek wskazał, że elektromonterzy wymieniali ogniwa w akumulatorach, lutowali ogniwa bo się odklejały, wymieniali elektrolit wykonywany ze stężonego kwasu siarkowego. Świadek zeznał, że był przyjęty jako elektromonter, ale uważa, że wykonywał pracę konserwatora i serwisanta akumulatorów, elektromechanika akumulatorów, elektromontera akumulatorów i baterii, ładowacza akumulatorów, montera akumulatorów, montera instalacji, przygotowawcza elektrolitu. Praca wykonywana była w trybie 3-zmianowym, w pełnym wymiarze czasu pracy. Zdaniem świadka nie zdarzało się, aby elektromonterzy pracujący przy wózkach akumulatorowych byli delegowani do innych prac.

/e-protokół rozprawy z 06.10.2015r. od 00:22:30/

K. P. zeznał, że pracował jako elektryk i brygadzysta w Zakładach (...) w E. w latach 1972-1991. Świadek wskazał, że pracował z ubezpieczonym długo i wykonywali te same czynności. Świadek nie był jednak w stanie wskazać momentu zakończenia pracy skarżącego w Zakładach (...). Świadek stwierdził, że praca polegała na wymianie zużytych ogniw lub wymianie całych zespołów na nowe w wózkach akumulatorowych. Praca była szkodliwa, gdyż pracowało się w oparach kwasu siarkowego i ołowiu. Wózków było około 100 sztuk. Świadek wskazał, że na każdej zmianie był przynajmniej jeden elektromonter. Świadek stwierdził również, iż nie miał problemów z potwierdzeniem uprawnień emerytalnych, a ponadto okazał zaświadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, z którego wynika, iż w okresie od 16.10.1972 do 8.09.1991 wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace wg wykazu A na stanowisku elektromontera akumulatorów, wymienione w dziale nr XIV poz. 13 pkt 2 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 17 ministra górnictwa i energetyki z 12.08.1983r.

/e-protokół z rozprawy z 06.10.2015r. od 00:29:56/

Świadek Z. P. zeznał, że pracował w Zakładach (...) w E. od 23.07.1974r. i pracował tam nieprzerwanie do uzyskania uprawnień emerytalnych. W międzyczasie świadek odbył zasadniczą służbę wojskową, jak również pracował w ramach kontraktów na eksporcie. Świadek wskazał, że pracował jako szeregowy pracownik, mistrz, a także kierownik. Świadek zeznał, że wnioskodawca od 1988r. albo 1989r. był elektrykiem w ekipie budowlanej i wykonywał jedynie prace elektryczne na terenie przedsiębiorstwa – kładł przewody, podłączał oświetlenie, podłączał urządzenia pod stacje, podłączał gniazdka wysokiego napięcia i niskoprądowe, podłączał betoniarki, spawarki, narzędzia udarowe, wiertarki. Skarżący był wówczas jedynym elektrykiem w zakładzie pracy. Świadek stwierdził, że ubezpieczony miał wyznaczone pomieszczenie, które zajmował, a w razie potrzeby wzywano go do wykonania konkretnej pracy. Świadek stanowczo zaprzeczył, aby skarżący pracował przy wózkach akumulatorowych albo wykonywał jakiegokolwiek prace inne niż elektryczne.

/e-protokół z 05.11.2015r. od 00:03:20/

W ocenie Sądu wyjaśnienia ubezpieczonego jak i zeznania świadków, co do zasady w odniesieniu do charakteru wykonywanej przez skarżącego pracy, zasługiwały na uznanie za wiarygodne. Pojawiały się co prawda rozbieżności w odniesieniu co do dat podjęcia lub zakończenia określonego zatrudnienia czy odbywania zasadniczej służby wojskowej, jednakże w obliczu uzupełnienia tych wątpliwości dokumentacją osobową znajdującą się w aktach organu rentowego, nie mogły one wpłynąć na całość oceny tego materiału dowodowego przez Sąd. Ponadto zeznania wzajemnie uzupełniały się i tworzyły spójną całość w ramach logicznego ciągu.

Podkreślenia wymaga fakt, że Zakłady (...) w E. zajmowały się produkcją głównie turbin parowych w segmencie energetycznym, w związku z czym podlegały Ministrowi Górnictwa i Energetyki. Godzi się bowiem zważyć, iż sąd Najwyższy w wyroku z 25.02.2010r. w sprawie II UK 218/09 wskazał, że wykazy resortowe, wydawane przez poszczególnych ministrów do rozporządzenia RM z 1983r., mają charakter informacyjny i uściślający. Wykazy takie ułatwiają bowiem identyfikację określonego stanowiska pracy jako stanowiska pracy w szczególnych warunkach. Ponadto z faktu, że właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktycznie, iż praca na tym stanowisku w istocie wykonywana była w szczególnych warunkach. Brak takiego stanowiska w konkretnym wykazie, może natomiast w tym kontekście rodzić domniemanie przeciwne.

Na gruncie niniejszej sprawy, taki charakter pomocniczy, uściślający będzie więc miało zarządzenie nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12.08.1983r. w sprawie określenia stanowisk w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach.

W związku z powyższym, należy więc wskazać, że okres od 25.07.1972r. do 27.04.1976r. nie mógł zostać zaliczony jako praca w warunkach szczególnych. Sam skarżący wskazywał bowiem wyraźnie, iż w tym okresie pracował przy instalacjach elektrycznych do maszyn w postaci pras hydraulicznych i gilotyn, a po około 1,5 roku przeniesiono do go działu, w którym zajmował się usuwaniem doraźnych awarii i planowym serwisowaniem maszyn produkcyjnych Zakładów (...) w E.. Prace te nie mają bowiem żadnego merytorycznego odpowiednika, ze względu na charakter wykonywanej prac, we wskazanym wyżej zarządzeniu resortowym. W szczególności nie można było ich utożsamiać z jakimikolwiek pracami wykonywanymi przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych, takich prac bowiem wnioskodawca w tym okresie nie wykonywał .

Należy zaznaczyć, że zgodnie w poczynionym przez Sąd ustaleniem ubezpieczony odbył zasadniczą służbę wojskową w okresie od 27.04.1976r. do 11.04.1978r., a nie jak on sam twierdził w latach 1978-1980, które to twierdzenie również zmieniało się w toku postępowania. Wobec tego faktu, należało uznać za wiarygodne stwierdzenie, iż pracę przy wózkach akumulatorowych rozpoczął już w 1978r. Okoliczność tę uwiarygodniły również zeznania świadków, jak i okresy poszczególnych etapów zatrudnienia zawarte w świadectwach pracy. W odniesieniu do końca okresu tego zatrudnienia ponownie należy wskazać na wyjaśnienia samego ubezpieczonego, jak również potwierdzającą je dokumentację. W tym kontekście za zasadne będzie uznanie, iż ubezpieczony zakończył pracę przy wózkach akumulatorowych w roku 1989, kiedy to miał rozpocząć pracę w obecnym E.-bud, gdzie miał pracować do końca roku 1999.

W ocenie Sądu okres pracy od 02.05.1978r. do 30.09.1989r. w Zakładach (...) w E. na stanowisku elektromontera, wobec poczynionych ustaleń, należało uznać za okres świadczenia przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach. Wspomniane już bowiem zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki w dziale XIV pod poz. 13 – prace w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych, w punktach od 1 do 11 wymienia bowiem prace: elektromechanika akumulatorowego, elektromontera akumulatorów i baterii, konserwatora akumulatorów, konserwatora górniczych lamp akumulatorowych, ładowacza akumulatorów, montera akumulatorów, montera instalacji baterii akumulatorowych, przygotowawcza elektrolitu, smarowacza płyt akumulatorowych, sprzątacza produkcyjnego-robotnika porządkowego oraz ślusarza naprawy akumulatorów. W ocenie Sądu, wyjaśnienia ubezpieczonego i zeznania świadków pozwalały na przyjęcie, że praca świadczona przez skarżącego w omawianym okresie miała charakter prac: elektromontera akumulatorów i baterii, konserwatora akumulatorów, ładowacza akumulatorów, montera akumulatorów, przygotowawcza elektrolitu. Ubezpieczony pracował bowiem przy akumulatorach w oddzielnej hali, a jego jedynym zadaniem było serwisowanie akumulatorów i utrzymanie wózków przez nie napędzanych w ruchu. Zarówno świadkowie jak i skarżący szczegółowo opisywali proces ładowania, konserwacji, rewitalizacji zużytego akumulatora, a także wskazali jakie ryzyko wiązało się z wykonywaniem tej pracy. Zdaniem Sądu charakter tej pracy był na tyle wielowymiarowy, iż ograniczenie jej tylko do wskazania jednego z wymienionych stanowisk nie oddawałoby pełni zakresu czynności wykonywanych w ramach jej świadczenia.

W tym miejscu należy wskazać, iż zgodnie z poglądem wyrażonym między innymi przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 sierpnia 2014r. wydanego w sprawie I UK 442/13 czas zasadniczej służby wojskowej zalicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym także wtedy, gdy żołnierz przed powołaniem do zasadniczej służby wojskowej nie był zatrudniony, ale po zwolnieniu z tej służby w ciągu 30 dni podjął zatrudnienie i pracował w szczególnych warunkach pracy. Biorąc więc pod uwagę, iż ubezpieczony po odbyciu zasadniczej służby wojskowej w ciągu 30 dni podjął zatrudnienie w warunkach szczególnych, czas odbywania służby wojskowej od 27.04.1976r. do 11.04.1978r. należało zdaniem Sądu uznać jako okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Ostatnim z okresów badanych w niniejszym postępowaniu był okres od 1.10.1989r. do końca roku 1998r. (z uwagi na przedmiotowe ograniczenie zawarte w ustawie emerytalnej), którego w ocenie Sądu również nie można było zaliczyć jako okresu pracy w szczególnych warunkach. W tym okresie skarżący świadczył bowiem prace typowo elektryczne w budownictwie, których charakter nie znajduje swojego odzwierciedlenia w rozporządzeniu RM z 1983r. Ponadto materiał dowodowy w tym zakresie był de facto ograniczony jedynie do zeznań świadka Z. P., który stwierdził, że skarżący wykonywał prace typowo elektryczne w postaci zakładania przewodów, podłączania oświetlenia, podłączania urządzeń, podłączania gniazdek wysokiego i niskiego napięcia, podłączanie maszyn wielkogabarytowych. Zdaniem Sądu nie było więc podstaw, aby uznać, iż charakter wykonywanych w tym okresie przez ubezpieczonego prac, pozwalał na uznanie ich za prace wykonywane w szczególnych warunkach, której to okoliczności nie zmienia fakt nazwy zajmowanego stanowiska i wyszczególnienie przepisów resortowych w świadectwie pracy.

Należy bowiem podkreślić, iż na fakt, czy dane stanowisko można uznać za pracę w warunkach szczególnych ma wpływ charakter wykonywanej pracy, a nie nazwa zajmowanego stanowiska, wyszczególnienie przepisów resortowych w świadectwie pracy, czy subiektywne przekonanie ubezpieczonego o wykonywaniu takiej pracy. Do oceny charakteru zajmowanego stanowiska należy stosować obiektywne kryteria, w kontekście których nie będzie ulegało wątpliwości, iż dana praca miała charakter pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wnioskodawca nie wykonywał prac przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych gdyż wykonywał tylko prace o charakterze niezwiązanym z montażem urządzeń elektroenergetycznych, co nie pozwala na uznanie tych prac za prace w szczególnych warunkach.

Podzielając, pogląd Sądu Najwyższego podnieść należy, iż energetyka to gałąź przemysłu zajmująca się wytwarzaniem (przetwarzaniem) energii elektrycznej oraz ciepłej i dostarczeniem jej odbiorcom (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 roku, I UK 24/09, LEX nr 518067). Biorąc, zatem pod uwagę treść w/w zapisu działu II rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., wskazać należy, iż pracami w energetyce są prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. W związku z powyższym, w okolicznościach niniejszej sprawy, brak jest podstaw do uznania, że praca wnioskodawcy w latach 1989 do 1998 wykonywana na stanowisku elektromontera stanowiła pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A dziale II do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r.

Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 15 grudnia 1997 r. /sygn. akt II UK 417/97, OSNP 1998/21/638/, nie korzysta z uprawnienia do emerytury przy niższym wieku emerytalnym pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Należy pamiętać, że zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności /art. 227 k.p.c./ powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą /wyrok SN z dnia 22.11.2001 r., I PKN 660/00, „Wokanda” 2002, Nr 7-8, s. 44/. Zatem na wnioskodawcy, jako stronie wywodzącej z tej okoliczności pozytywne dla siebie skutki prawne, spoczywał obowiązek wykazania, szczególnego charakteru wykonywanej przez niego pracy.

Reasumując, w ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił na przyjęcie, iż K. S. jedynie w okresach od 27.04.1976r. do 11.04.1978r. i od 02.05.1978r. do 30.09.1989r. świadczył pracę w warunkach szczególnych, nie świadcząc takiej pracy w okresach od 25.07.1972r. do 26.04.1976r. oraz od 01.10.1989r. do 31.12.1998r. Łączny staż

pracy skarżącego w szczególnych warunkach wyniósł więc 13 lat, 2 miesiące i 14 dni, wobec czego należało stwierdzić, iż ubezpieczony nie spełnił przesłanki legitymowania się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Sąd oddalił więc odwołanie stosownie do treści art. 477¹⁴§1 k.p.c., uznając że zaskarżona decyzja odpowiada prawu.